

Huishoudelijk reglement klachtencommissies politie 2022

De klachtencommissies, vertegenwoordigd door haar voorzitters, overwegende dat het noodzakelijk is nadere regels over hun werkwijze en die van de hierna te noemen Nationale klachtencommissie te stellen, besluiten, gelet op artikel 5, zesde lid, van de Regeling klachtbehandeling politie (Stcrt 2012, 26850, laatstelijk gewijzigd per 17 maart 2017, Stcrt. 2017, 13163), het volgende huishoudelijk reglement vast te stellen.

Paragraaf 1 Algemene bepalingen

1. Definities

In overeenstemming met en/of in aanvulling op het bepaalde in artikel 1 van de Regeling klachtbehandeling politie en artikel 1 van de Uitvoeringsregeling klachtbehandeling politie 2018, wordt in dit reglement verstaan onder:

- a. Klachtencommissie: de commissie als bedoeld in artikel 2 van de Regeling klachtbehandeling politie;
- b. Nationale klachtencommissie: de commissie als bedoeld in artikel 4 van de Regeling klachtbehandeling politie;
- c. Voorzitter: de (plaatsvervangend) voorzitter van de klachtencommissie, tevens lid van de nationale klachtencommissie, onderscheidenlijk de (plaatsvervangend) voorzitter van de nationale klachtencommissie als bedoeld in artikel 4, derde lid, van de Regeling klachtbehandeling politie;
- d. Fungerend voorzitter: het door de voorzitter aangewezen lid van de (nationale) klachtencommissie dat de klachtbehandeling leidt;
- e. Ambtelijk secretaris: de secretaris als bedoeld in artikel 3, achtste lid van de Regeling klachtbehandeling politie;
- f. Klachtencoördinator: de klachtencoördinator als bedoeld in artikel 1 van de Uitvoeringsregeling klachtbehandeling politie;
- g. Klachtbehandelaar: de klachtbehandelaar als bedoeld in artikel 1 van de Uitvoeringsregeling klachtbehandeling politie.

2. Toepasselijkheid reglement

2.1 Dit reglement is van toepassing op de klachten die in de tweede fase als bedoeld in deel III van de Uitvoeringsregeling klachtbehandeling politie 2018 ter advisering aan de klachtencommissie worden voorgelegd.

2.2. Hetgeen in dit reglement ten aanzien van de klachtencommissie is bepaald, is tevens van toepassing op de nationale klachtencommissie, voor zover niet uitdrukkelijk anders is bepaald.

3. Beslissing over wijze van behandeling

Zo spoedig mogelijk na ontvangst van de klacht door de commissie bepaalt de (fungerend) voorzitter op welke van de in artikel 7 genoemde wijzen de klacht wordt behandeld.

4. Terugtreeden

4.1. Indien een lid van de commissie van oordeel is dat zich ten aanzien van hem feiten of omstandigheden voordoen die het vormen van een onafhankelijk oordeel over een door hem te behandelen klacht kunnen bemoeilijken, dan wel indien de schijn hiertoe kan ontstaan, treedt het lid onverwijld als behandelend lid voor deze klacht terug.

4.2. De voorzitter wijst in de plaats van het terugtreedende lid een ander lid aan.

4.3. Indien het terugtreedende lid, als bedoeld in het voorgaande lid, voor de klachtbehandeling als fungerend voorzitter optreedt, wijst de voorzitter een ander lid als fungerend voorzitter aan.

5. Algemene bespreking van klachten en klachtbehandeling

5.1 Ten minste eenmaal per jaar bespreekt de klachtencommissie in algemene zin de wijze waarop zij klachten behandelt en de bevindingen over behandelde klachten. Voor deze vergadering kunnen de politiechef, de klachtencoördinator, klachtbehandelaars en eventueel andere betrokken ambtenaren van politie worden uitgenodigd.

5.2 De nationale klachtencommissie houdt de in het eerste lid bedoelde bespreking ten minste eenmaal per jaar. Voor deze vergadering kunnen de korpschef en de Minister worden uitgenodigd.

Paragraaf 2 Klachtbehandeling

6. Algemeen

De artikelen 7.5 en 8 tot en met 13 zijn van toepassing zowel bij enkelvoudige als bij meervoudige behandeling van de klacht. In geval van enkelvoudige behandeling dient, tenzij anders is bepaald, in deze artikelen onder "klachtencommissie" tevens de (fungerend) voorzitter te worden begrepen die met de enkelvoudige behandeling is belast.

7. Wijze van klachtbehandeling

7.1. De behandeling van een klacht en de advisering daarover aan het bevoegd gezag geschiedt door meervoudige behandeling door drie leden, die gezamenlijk advies aan het bevoegd gezag uitbrengen. Daarbij treedt een van hen als fungerend voorzitter op.

7.2. In afwijking hiervan kan de (fungerend) voorzitter klachten ook enkelvoudig behandelen en daarover adviseren.

7.3. Behandeling als bedoeld in artikel 7.2 kan plaatsvinden, indien

- a. de klacht kennelijk gegrond of ongegrond is;
- b. de klacht van eenvoudige aard is; of
- c. het belang van de klager of het gewicht van de gedraging gering is.

7.4. Indien daartoe aanleiding bestaat, kan gedurende de enkelvoudige behandeling worden besloten de klacht alsnog meervoudig te behandelen.

7.5. Indien dit tot een voor de klager bevredigende afdoening van de klacht kan leiden, kan bemiddeling plaatsvinden. Bemiddeling kan zowel afzonderlijk als tijdens, c.q. naar aanleiding van de meervoudige of enkelvoudige behandeling van de klacht geschieden. De klachtencommissie legt schriftelijk vast op welke wijze de bemiddeling tot een voor

de klager bevredigende afdoening heeft geleid. De klachtencommissie stuurt deze verslaglegging naar het bevoegd gezag.

8. Hoor en wederhoor

8.1. De klager en de betrokken medewerker worden in de gelegenheid gesteld te worden gehoord, onverminderd het bepaalde in artikel 10.

8.2. De klachtencommissie kan politieambtenaren, getuigen en deskundigen horen en om nadere informatie verzoeken.

8.3. In geval van meervoudige behandeling kan de (fungerend) voorzitter besluiten dat een enkel lid de klager en/of de betrokken medewerker en/of een andere politieambtenaar, getuige of deskundige als bedoeld in het tweede lid, in aanwezigheid van de ambtelijk secretaris, hoort. Dit kan alleen indien hiermee het belang van een doelmatige klachtbehandeling is gediend en met inachtneming van de zorgvuldigheid, waaronder het beginsel van hoor en wederhoor.

8.4. Uitgangspunt is dat het horen als bedoeld in het vorige lid plaatsvindt in elkaars fysieke aanwezigheid. Indien er naar het oordeel van de commissie zwaarwegende redenen zijn om daartoe te besluiten kan het horen ook op een andere wijze dan fysiek plaatsvinden, bijvoorbeeld telefonisch of via beeldbellen. De commissie hoort beide partijen over het voornemen, alvorens daartoe te beslissen. De ambtelijk secretaris maakt een verslag op van de alternatieve wijze van horen. Ook daarbij vindt hoor en wederhoor plaats.

8.5. Hoorzittingen worden bij voorkeur niet op een bureau van politie gehouden.

8.6. De zittingen van de klachtencommissie zijn zoals neergelegd in artikel 3, tiende lid Regeling klachtbehandeling politie niet openbaar, tenzij de voorzitter anders beslist.

9. Procedure hoorzitting

9.1. De ambtelijk secretaris bepaalt zo spoedig mogelijk na ontvangst van het klachtdossier een datum en tijdstip voor de hoorzitting en nodigt de klager en de betrokken medewerker hiervoor schriftelijk en tijdig uit.

9.2. Een verzoek van de klager en/of de betrokken medewerker tot wijziging van de datum en/of het tijdstip van het horen kan slechts worden gehonoreerd, indien zich zwaarwegende omstandigheden voordoen die niet voor rekening van de verzoeker komen. Het behandelend lid c.q. de (fungerend) voorzitter kan bepalen dat het verzoek nader dient te worden onderbouwd.

9.3. Uiterlijk twee weken voor de hoorzitting zendt de ambtelijk secretaris een afschrift van het klachtdossier naar de klager, de betrokken medewerker en het behandelend lid c.q. de behandelende leden.

9.4.

a. De klager en betrokken medewerker kunnen nadere stukken indienen, uiterlijk een week voor de hoorzitting.

b. Alle betrokkenen worden in de gelegenheid gesteld om kennis te nemen van de nadere stukken.

c. Nadere stukken die later dan een week voor de hoorzitting of tijdens de hoorzitting worden ingebracht door de klager en/of de betrokken medewerker worden in beginsel door de klachtencommissie betrokken bij de behandeling van de klacht. Teneinde te

borgen dat een ieder daar gedegen kennis van kan nemen en erop kan reageren, kan de voorzitter in dat geval beslissen de zitting te schorsen, eventueel tot een andere datum. De commissie kan weigeren nadere stukken toe te laten indien een afweging van belangen daartoe noopt. In die afweging betreft de commissie onder meer de omvang van de stukken, de gestelde relevantie daarvan, de reden voor het niet indienen van de stukken op een eerder tijdstip.

d. Stukken die na de hoorzitting worden ingezonden worden niet meegenomen in het advies, tenzij om deze stukken uitdrukkelijk door de klachtencommissie is verzocht.

e. Onder stukken als bedoeld in dit artikel worden tevens geluids- en beeldopnamen begrepen. De commissie kan deze opnamen op rechtmatigheid en authenticiteit laten controleren. De commissie kan eisen stellen aan de vorm waarin opnamen ter beschikking worden gesteld.

9.5. Indien de klager te kennen geeft van de gelegenheid te worden gehoord geen gebruik te willen maken, kan hij tot bij voorkeur uiterlijk een week voor de hoorzitting schriftelijk een zienswijze indienen. Artikel 9.4. onder b., c. en d. zijn van overeenkomstige toepassing.

9.6. De klager en de betrokken medewerker worden als regel in elkaars aanwezigheid gehoord. De (fungerend) voorzitter kan bepalen dat zij niet in elkaars aanwezigheid worden gehoord, als daartoe zwaarwegende argumenten bestaan. De (fungerend) voorzitter ziet er op toe dat ook in dit geval hoor en wederhoor plaatsvindt.

9.7. De klager, de betrokken medewerker en gemachtigden dienen zich desgevraagd voorafgaand aan de hoorzitting te legitimeren.

9.8. Ingeval namens de klager een gemachtigde verschijnt, kan het behandelend lid c.q. de (fungerend) voorzitter bepalen dat deze een schriftelijke, ondertekende machtiging overlegt.

9.9. De klager en de betrokken medewerker worden in de Nederlandse taal gehoord. Een klager die de Nederlandse taal niet machtig is, dient zelf, voorafgaand aan de hoorzitting, te zorgen voor een tolk die de Nederlandse taal voldoende beheerst en hem bij de hoorzitting kan bijstaan.

9.10. In alle gevallen waarin de hoorzitting in de provincie Fryslân plaatsvindt en de klager of de betrokken medewerker aangeeft in het Fries te willen worden gehoord, bepaalt, in afwijking van artikel 9.9, het behandelend lid c.q. de fungerend voorzitter of, indien hij dat wenselijk acht, een tolk bijstand verleent.

9.11. De klachtencommissie kan een geluidsopname maken van de hoorzitting. Indien de geluidsopname wordt gemaakt ten behoeve van het uitwerken van het verslag van de hoorzitting, wordt de geluidsopname vernietigd nadat het verslag is ondertekend door de (fungerend) voorzitter. Indien de klager en/of de betrokken medewerker voorafgaande aan de hoorzitting daarom verzoekt, kan door de klachtencommissie een geluidsopname worden gemaakt die conform de geldende termijn wordt bewaard. Er mogen tijdens de hoorzitting geen andere beeld- of geluidsopnamen gemaakt worden.

Indien gewenst kan de klager en/of de betrokken medewerker aan de secretaris vragen om de geluidsopname te komen beluisteren. Het beluisteren vindt plaats op een door de secretaris aan te geven plaats onder toezicht van de secretaris. In geen geval worden kopieën van geluidsopnamen verstrekt aan partijen.

9.12. Van de hoorzitting maakt de ambtelijk secretaris een verslag op. Het verslag maakt deel uit van het advies.

10. Afzien van horen

10.1. In afwijking van het bepaalde in artikel 8.1 kan de commissie bepalen dat van het horen van de klager wordt afgezien, indien:

- a. de klacht kennelijk ongegrond is;
- b. de klager heeft verklaard van het recht te worden gehoord geen gebruik te willen maken;
- c. de klager niet binnen een door de ambtelijk secretaris gestelde redelijke termijn verklaart dat hij gebruik wil maken van het recht te worden gehoord.
- d. de commissie overeenkomstig het bepaalde in 8.4 heeft bepaald dat het horen anders dan op een fysieke zitting zal plaatsvinden en de klager geen gebruik wenst te maken van de geboden alternatieve wijze van horen.

10.2. In afwijking van het bepaalde in artikel 8.1, kan van het horen van de betrokken medewerker worden afgezien, indien

- a. de klacht kennelijk ongegrond is;
- b. de betrokken medewerker geen gebruik wil maken van zijn recht om te worden gehoord in het geval sprake is van 10.1. onderdeel b. en c. en de (fungerend) voorzitter van mening is dat er voldoende informatie voorhanden is om een oordeel op de klacht te kunnen geven.

10.3. In geval van enkelvoudige behandeling kan het behandelend lid van de commissie slechts met instemming van twee andere commissieleden afzien van het horen.

11. Advies

11.1. Zo spoedig mogelijk na de hoorzitting komt de klachtencommissie tot een advies aan het bevoegd gezag.

11.2. Indien de klachtencommissie van oordeel is dat onvoldoende informatie beschikbaar is om een advies uit te brengen, kan de klachtencommissie:

- a. de klager en/of de betrokken medewerker en/of de klachtbehandelaar en/of de klachtencoördinator om aanvullende informatie verzoeken;
- b. de klachtbehandelaar verzoeken een aanvullend klachtonderzoek uit te voeren en de uitkomst van dit onderzoek vast te leggen in een klachtrapport, dat aan de klachtencommissie ter beschikking wordt gesteld.

11.3. De klachtencommissie stuurt de klager en de betrokken medewerker een afschrift van aanvullende rapporten en stukken en biedt hun binnen een door de klachtencommissie te stellen termijn de gelegenheid daarop te reageren.

11.4. Na ontvangst van de aanvullende informatie en de eventuele reacties daarop van de klager en de betrokken medewerker brengt de klachtencommissie zo spoedig mogelijk het advies uit.

12. Inhoud en ondertekening advies

12.1. De klachtencommissie adviseert het bevoegd gezag over de gegrondheid van alle elementen van de klacht.

12.2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid kan de klachtencommissie zich van het geven van een advies onthouden, indien het niet mogelijk is een inhoudelijk oordeel over (een element van) de klacht te geven.

12.3. Het aan het bevoegd gezag uit te brengen advies wordt gedateerd en door de (fungerend) voorzitter en de ambtelijk secretaris ondertekend.

Paragraaf 3 Slotbepalingen

13. Niet geregelde situaties

13.1 In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de (fungerend) voorzitter.

13.2. Indien de toepassing van dit reglement in individuele gevallen tot enige onbillijkheid of onbillijkheden van overwegende aard leidt, zoekt de (fungerend) voorzitter naar een passende oplossing.

14. Inwerkingtreding

14.1. Dit reglement treedt in werking op 1 januari 2022.

14.2. Het Huishoudelijk reglement klachtencommissies politie 2013 wordt hiermee ingetrokken.

14.3. Dit reglement wordt aangehaald als “Huishoudelijk reglement klachtencommissies politie 2022”.

Aldus vastgesteld op 22 december 2021.

Namens de voorzitters van de klachtencommissie,

mr. C.J.G.M. van der Weide,
voorzitter nationale klachtencommissie

Toelichting op het Huishoudelijk reglement klachtencommissies 2022

Algemeen

Op grond van de Politiewet 2012 is een onafhankelijke commissie belast met de behandeling van en advisering over klachten, tenzij na behandeling door de Minister, de korpschef of politiechef naar tevredenheid van de klager aan diens klacht tegemoet gekomen is.

Dit betekent dat een klacht eerst wordt behandeld door de klachtbehandelaar van de politieorganisatie, die zal trachten door het voeren van (bemiddelings-)gesprekken tot een voor de klager bevredigende oplossing te komen en het vertrouwen van klager in de politie te herstellen. In lijn met andere overheidsinstanties en met de wens van de Nationale ombudsman heeft de politie de afgelopen jaren sterk geïnvesteerd in het verbeteren van de behandeling van klachten. Dat heeft ertoe geleid dat het merendeel van de klachten daadwerkelijk in deze eerste fase wordt afgedaan. Lukt dat niet, dan dient het bevoegd gezag tot een oordeel over de klacht te komen en daaraan voorafgaand advies te vragen aan de klachtencommissie, de burgemeester van de gemeente waar de gedraging heeft plaatsgevonden en de hoofdofficier van justitie.

Voor een beschrijving van de wijze waarop de klachtencommissie haar werkzaamheden vervult en tot een advies aan het bevoegd gezag komt, is onderhavig huishoudelijk reglement noodzakelijk. De elf klachtencommissies die de politie adviseren, zijn in gezamenlijkheid tot dit reglement gekomen. Zij achten het wenselijk dat waar mogelijk op landelijk uniforme wijze gewerkt wordt.

Artikelsgewijs

Artikel 1:

In dit artikel zijn definities opgenomen, die van belang zijn bij de behandeling van klachten door de klachtencommissie.

In deze regeling wordt gesproken over de functies van (plaatsvervangend) voorzitter en fungerend voorzitter.

De voorzitter is voorzitter van de gehele klachtencommissie en heeft die taak in brede zin (dus niet alleen tijdens de behandeling van een klacht). Hij/zij is daarmee ook lid van de nationale klachtencommissie. In contacten met de politie (waar het niet gaat om een specifieke klacht), de Nationale ombudsman en anderen is de voorzitter eerste gesprekspartner. Op grond van de Regeling klachtbehandeling politie is de voorzitter belast met de bewaking van de onafhankelijkheid van de commissie. De plaatsvervangend voorzitter vervangt de voorzitter bij diens afwezigheid en heeft dus dezelfde taak.

Vanwege de omvang van de eenheden en daarmee de werkzaamheden van de commissie, en daarnaast vanwege het feit dat de regelgeving bepaalt dat een advies door drie leden tot stand wordt gebracht, vindt de feitelijke klachtbehandeling niet door de voltallige commissie plaats. De klachtencommissie kan daarom, in overleg met de politiechef, ervoor kiezen de commissie te splitsen in kamers en, zo nodig, op meer locaties zitting te laten houden. Daarbij is het overigens van belang de behandelende leden voldoende te laten rouleren. Die kamers worden dan voorgezeten door een fungerend voorzitter. Het is aan de commissies zelf (weliswaar in goed overleg met de politie, die deze immers moet faciliteren) te beslissen over een indeling in kamers en vervolgens te bepalen of gewerkt wordt met vaste of wisselende fungerend voorzitters.

De ambtelijk secretaris is verantwoordelijk voor het klachtproces bij de commissie en het opstellen van het verslag van horen en het advies. Hij of zij is in beginsel aanwezig bij het horen van partijen, bij de bespreking van de klacht door de commissie om tot advisering te komen en bij algemene vergaderingen.

Artikel 4

Dit artikel is opgesteld met het oog op het belang van een onafhankelijk advies van de commissie.

Er is niet gekozen voor een wrakingsprocedure. Een dergelijke formele procedure is niet alleen lastig uitvoerbaar (daarvoor zou een wrakingskamer noodzakelijk zijn), maar past bovenal niet goed bij het feit dat de klachtenprocedure geen formele juridische procedure is en bij de visie van een zo laagdrempelig en informeel mogelijke behandeling van een klacht, die de politie en andere overheden, daarin gesteund door de Nationale ombudsman, voorstaan. De klager of de betrokken medewerker kunnen de klachtencommissie(leden) dus niet wraken.

Het is de verantwoordelijkheid van de leden zelf alert te zijn op mogelijke belangenverstrengelingen en de schijn van partijdigheid en vooringenomenheid te voorkomen. Het is de verantwoordelijkheid van de commissie in het algemeen en de voorzitter in het bijzonder hierop te allen tijde alert te zijn en hiervoor bij herhaling aandacht te vragen binnen de commissie.

Ten aanzien van het derde lid zij vermeld dat aanwijzing door de voorzitter van een andere fungerend voorzitter niet noodzakelijk is, als binnen de commissie meer vaste fungerend voorzitters zijn aangewezen en de andere c.q. één van hen de terugtrekkende fungerend voorzitter kan vervangen.

Artikel 5:

Behandeling van de klacht zal door niet meer dan drie commissieleden plaatsvinden en daarmee niet door de volledige klachtencommissie. Ten behoeve van de kwaliteit, continuïteit en uniformiteit van de klachtbehandeling door de commissie is het wel van belang dat de voltallige commissie periodiek vergadert, om in algemene zin de wijze waarop zij klachten behandelt en de bevindingen over behandelde klachten te bespreken. Ook is dit van belang met het oog op het jaarlijks vast te stellen jaarverslag. De frequentie van dergelijke vergaderingen is bepaald op ten minste eenmaal per jaar.

Artikel 7:

De Politiewet 2012 verplicht het bevoegd gezag, alvorens tot een oordeel over een niet in de eerste fase afgewikkelde klacht te komen, de klachtencommissie om advies te vragen. Onder de Politiewet 1993 was dit niet het geval. Het was aan het bevoegd gezag al dan niet om een advies van de klachtencommissie te vragen. Er kon ook een oordeel worden gegeven zonder advies van de klachtencommissie. Dit gebeurde voornamelijk in eenvoudige zaken, overigens vaak in overleg met de voorzitter van de klachtencommissie. Deze wijziging in regelgeving betekent een wijziging in het aanbod van klachten voor de klachtencommissie. Alle klachten, van welke aard dan ook, die niet in de eerste fase kunnen worden afgedaan, worden nu voorgelegd aan de klachtencommissie. Onder meer dit gewijzigde aanbod in klachten rechtvaardigt een onderscheid in verschillende wijzen van behandeling door de klachtencommissie.

Niet in alle gevallen zal behandeling en advisering door drie commissieleden hoeven plaats te vinden. Vergelijk de behandeling door de enkelvoudige of meervoudige kamer van een rechtbank. De Minister heeft in de Regeling klachtbehandeling politie ruimte geschapen voor andere vormen van klachtbehandeling, door te stellen dat een advies door drie leden tot stand dient te komen, maar dat in nader te bepalen gevallen hiervan kan worden afgeweken, in die zin dat alleen de voorzitter een klacht behandelt. Ook bemiddeling kan in deze fase toch nog aan de orde zijn. In sommige gevallen kan dit een uitkomst bieden, zelfs al heeft in een eerder stadium al een bemiddelingsgesprek plaatsgevonden. In de praktijk blijkt het voor te komen dat tijdens een zitting alsnog wordt bereikt dat de klager tevreden is met de daar gegeven uitleg, of wellicht een excuus, en een oordeel over de klacht of een onderdeel daarvan niet meer nodig is. Dat wordt vastgelegd (mogelijk al ter zitting zodat iedereen zich kan vinden in de formulering daarvan). Een advies van de klachtencommissie en een oordeel

van de politiechef blijven dan ten aanzien van dat onderdeel van de klacht achterwege. Wat in de praktijk erg weinig voorkomt maar ook een mogelijkheid is, is dat de voorzitter of een lid van de klachtencommissie een bemiddelingsgesprek met de klager en de betrokken medewerker aangaat. Dat kan wel een oplossing bieden, bijvoorbeeld als het idee bestaat dat de klager in bemiddeling door een onafhankelijk commissielid wel vertrouwen heeft, waar hij dat eerder in een gesprek met de klachtbehandelaar niet had. Ook in dit geval kan dit worden afgerond met een kort verslag waarin het resultaat van de bemiddeling wordt vastgelegd en is een oordeel (ten aanzien van dat klachtonderdeel) niet meer nodig. Een geslaagd bemiddelingsgesprek zal in de regel - veel meer dan bij een formeel oordeel - leiden tot herstel van het vertrouwen van de klager in de politieorganisatie. Dit is reden waarom het ook voor de klachtencommissie wenselijk is deze wijze van klachtbehandeling te overwegen en waar mogelijk toe te passen. Het bemiddelingsgesprek hoeft niet gevoerd te worden door de (fungerend) voorzitter. Evenmin hoeft de secretaris erbij te zijn. De secretaris mag er uiteraard bij zijn voor de verslaglegging, maar het is voorstelbaar dat het bemiddelingsgesprek de meeste kans van slagen heeft, indien slechts het bemiddelende commissielid aanwezig is. Van belang is dat degene die het gesprek voert, daartoe voldoende kundig is. Slaagt de bemiddeling niet, dan zal uiteraard alsnog behandeling en advisering door de klachtencommissie moeten plaatsvinden.

Voor beantwoording van de vraag of enkelvoudige of meervoudige behandeling van de klacht aan de orde is, is aansluiting gezocht bij de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

In artikel 9:8, tweede lid, Awb is bepaald dat de klacht niet in behandeling hoeft te worden genomen, indien het belang van de klager of het gewicht van de gedraging "kennelijk onvoldoende" is. Het is goed voor te stellen dat er klachten zijn waarvan niet gezegd kan worden dat het belang van de klager of gewicht van de gedraging "kennelijk onvoldoende" is (en die dus behandeld moeten worden), maar die evenmin, ook vanwege het geringe belang of het geringe gewicht, behandeling door drie commissieleden rechtvaardigen. De enkelvoudige behandeling is dan een goede en passende tussenoplossing.

Ook wanneer een klacht eenvoudig van aard is, is het gerechtvaardigd de klacht enkelvoudig te behandelen. In dergelijke gevallen wordt het bestuursorgaan (en daaruit voortvloeiend de klachtencommissie) niet onevenredig belast.

Naast artikel 9:8, tweede lid, Awb is ook aansluiting gezocht bij artikel 9:10 Awb, waarin de criteria zijn opgenomen om klager niet te hoeven horen.

Gezien het bovenstaande dient de voorzitter dan ook per klacht te bekijken of enkelvoudige behandeling tot de mogelijkheden behoort op grond van dit artikel.

Artikel 8

Artikel 8 gaat over (de wijze van) hoor en wederhoor.

In artikel 8.6 is de bepaling uit artikel 3, tiende lid, van de Regeling klachtbehandeling politie herhaald, teneinde daarover voor alle betrokkenen duidelijkheid te geven, ook wanneer men niet bekend is met genoemde Regeling. De toelichting bij die bepaling in genoemde Regeling luidt: "De zittingen van de klachtencommissie zijn in principe niet openbaar omdat het hier een interne klachtprocedure betreft waarbij privacygevoelige informatie voor de klager en beklagde ter sprake komt. Zij kunnen ten behoeve van persoonlijke ondersteuning een beperkt aantal personen meenemen naar een eventuele zitting. Over de noodzaak van het raadplegen van getuigen, deskundigen en anderen beslist de voorzitter."

Artikel 9

Artikel 9:4 geeft een gedetailleerde beschrijving van de indieningstermijnen van (nadere) stukken. Deze behoefte komt voort uit het feit dat hierover in de praktijk vaak discussie bestond.

Onder stukken worden tevens opnamen begrepen. Omdat met het toevoegen van opnamen aan het dossier sprake is van gegevensverwerking als bedoeld in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), is de commissie gehouden om (voor zover mogelijk) in ver-

band met de rechtmatigheid te (laten) controleren op welke wijze de beelden in het bezit zijn gekomen van degene die de beelden in wil brengen, waarbij bijvoorbeeld beelden afkomstig van internet of onvolledige beelden (te denken valt aan een filmpje dat halverwege het incident waar het om gaat begint) beschouwd kunnen worden als onbruikbare beelden. Gecontroleerd kan worden of de inbrenger de originele bron is van de opname, dus: is die opname zelf, ter plekke door de inbrenger gemaakt, of zijn het beelden afkomstig van een andere bron, die zelf geldt als AVG verwerkingsverantwoordelijke. Daarnaast dient gekeken te worden in welke situatie de opname is gemaakt: was de inbrenger daar zelf bij of is het een opname die in het geheim is gemaakt terwijl de inbrenger niet aanwezig was.

Voorts is het niet ondenkbaar dat opnamen bewerkt zijn, zodat ook dat gecontroleerd kan worden, zeker indien de authenticiteit betwist wordt door één van de betrokkenen. Het is aan de commissie om het gebruik van de beelden te wegen en al dan niet te betrekken in het advies, zoals dit geldt ten aanzien van het volledige dossier.

Opnamen gemaakt door politie ambtenaren zijn aan te merken als politiegegevens en kunnen door de klachtbehandelaar als zodanig op rechtmatige wijze aan de commissie worden verstrekt op grond van artikel 18 Wpg jo artikel 4.2 lid 1 u Bpg.

Overigens mag van de klager verwacht worden dat hij in de eerste fase van de klachtbehandeling reeds alle relevante stukken, inclusief opnames, aan de klachtbehandelaar heeft verstrekt zodat reeds in die fase een compleet beeld ontstaat en een volledig dossier aan de klachtencommissie ter beschikking kan worden gesteld. Dat geldt uiteraard ook voor de betrokken medewerker.

Hoewel de Awb het bestuursorgaan c.q. de klachtencommissie hierin kennelijk vrij laat (anders dan bijvoorbeeld bij de behandeling van een bezwaar, zie artikel 7:6 Awb), is in artikel 9.6 bepaald dat de klager en de betrokken medewerker als regel in elkaars aanwezigheid worden gehoord. Eén van de belangrijkste uitgangspunten van de klachtbehandeling door het bestuursorgaan, al dan niet door tussenkomst van een klachtencommissie, is het herstel van vertrouwen tussen overheid en burger. Dat wordt vergroot door het direct zien van de ander en horen van het verhaal van de ander in een andere setting dan de situatie waar de klacht over gaat en waarbij een onafhankelijke klachtencommissie of commissielid aanwezig is. Ook de mogelijkheid direct op elkaar te reageren vergroot de kans op respect voor de ander en begrip voor elkaars standpunten. Dat is ook de reden dat slechts als daartoe zwaarwegende argumenten bestaan, van het horen in elkaars aanwezigheid kan worden afgezien.

De in artikel 9.8. genoemde machtiging geldt onverkort ook voor ingeschakelde advocaten (artikel 2:1, tweede lid, Awb geldt volgens de Memorie van Toelichting ook voor advocaten).

Aangezien (de wens tot) het maken van geluidsopnames van de hoorzitting steeds vaker voorkomt, werd de noodzaak gevoeld om de werkwijze hieromtrent vast te leggen in artikel 9:11.

Artikel 10

In deze bepaling is feitelijk artikel 9:10 Awb herhaald, echter op een punt uitgebreid. Genoemd artikel in de Awb is niet volledig over de rol c.q. het recht van de betrokken medewerker om te worden gehoord, met name doordat in het tweede lid slechts gesproken wordt over de klager, niet over de betrokken medewerker. In dit artikel wordt aangegeven dat ook van het horen van de medewerker kan worden afgezien. Dat betekent onder meer dat indien de klager afziet van het recht te worden gehoord, de betrokken medewerker nog steeds in de gelegenheid moet worden gesteld te worden gehoord. Daar zijn twee uitzonderingen op. Ten eerste hoeven beiden niet meer in de gelegenheid te worden gesteld te worden gehoord indien de klacht kennelijk ongegrond is. Ten tweede hoeft de medewerker niet te worden gehoord indien hij daarvan zelf afziet én de voorzitter van mening is dat er voldoende informatie voorhanden is om te kunnen adviseren.

Artikel 10.1 sub c vloeit voort uit artikel 9:10, tweede lid, sub c. Awb. Van het horen mag worden afgezien, wanneer de indiener van de klacht niet binnen een door het bestuursorgaan gestelde redelijke termijn aangeeft dat hij gehoord wil worden.

Artikel 10.1 sub d hangt samen met artikel 8.4 en het daarin gestelde over een alternatieve wijze van horen.

Artikel 12

De klachtencommissie wordt gevraagd te adviseren over de gegrondheid van de klachtele-
menten. Voorheen stond in dit artikel dat zij ook oordeelt over de eigen bevoegdheid en de
ontvankelijkheid van klager. Echter haar eigen bevoegdheid is een gegeven door het enkele
feit dat de politiefchef de commissie gevraagd heeft om een advies. Er zijn geen gronden
waarop tot een andere conclusie gekomen zou kunnen worden. Voorts is de vraag naar de
ontvankelijkheid van klager in de tweede fase feitelijk een gepasseerd station. Hoewel de
term ontvankelijk in hoofdstuk 9 Awb niet voorkomt kunnen artikel 9:1 (m.n. gedraging versus
beleid) en 9:4 (eisen aan het klaagschrift) als eisen voor ontvankelijkheid gezien worden.
Wanneer de klacht in de tweede fase is beland heeft de politie kennelijk al geoordeeld dat
aan deze eisen is voldaan.

Artikel 12.2 biedt de klachtencommissie de mogelijkheid om zich te onthouden van het geven
van een advies. Dat kan zijn omdat de feiten en omstandigheden daarvoor onvoldoende dui-
delijk zijn geworden. Ook zou de situatie zich voor kunnen doen dat pas tijdens de behande-
ling door de klachtencommissie blijkt dat de klager een andere procedure gaat volgen, bij-
voorbeeld aangifte gaat doen, en het voor de hand ligt dat de politiefchef er dan voor zal kie-
zen de klacht op grond van artikel 9:8 Awb (voorlopig) niet te behandelen.

Artikel 12.3 bepaalt dat behalve de (fungerend) voorzitter ook de secretaris het advies onder-
tekent. Deze tekent niet voor de inhoud van het advies (hij is immers niet betrokken bij de
besluitvorming van de commissie), maar wel voor de juistheid van de gevolgde procedure,
vanuit zijn verantwoordelijkheid hiervoor.

Artikel 13

Wanneer zich een (onverwachte) situatie voordoet, waardoor dient te worden afgeweken van
het reglement, beslist de (fungerend) voorzitter, ten behoeve van een zorgvuldige voortgang
van de procedure, op welke wijze wordt gehandeld. De voorzitter zoekt in dergelijke situaties
actief naar een passende oplossing.